

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV. Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Magyar nemzeti bank.

A napokban megkezdte működését a bank-bizottság. Tudvalevő, hogy az ország közvéleménye milyen roppant nagy fontosságot tulajdonít — és méltán — a bankkérdésnek úgy politikai, mint gazdasági szempontból. Nem kicsi hát az a felelősség, amely a bankbizottságra, elsősorban annak függetlenségi tagjaira hárul.

Megnyugtató, hogy a bizottságban a függetlenségi párt többségben van: megnyugtató azért, mivel nem szabad föltételeznünk a függetlenségi párt egyetlen egy tagjáról sem, hogy a pártprogram és vele a nemzeti jövő ezen kardinális pontját cserbenhagyja. E többség révén a bizottság működésének iránya felől nem lehetünk kétségben; bizonyosra kell vennünk, hogy a bizottság azonnal hozzálát ahhoz, ami igazi és egyetlen feladata: a külön magyar nemzeti bank felállításának előkészítéséhez.

Tudjuk, hogy ez a feladat nagy körültekintést, gondos tanulmányt, kitartó munkát igényel, de nem kétkedünk abban, hogy a bizottság mindeme követelményeknek teljes mértékben meg fog felelni, úgy, hogy majdani javaslata, melyet annak idején a képviselőház elé terjeszt, az lesz, aminek lennie kell: biztos alapokon nyugvó előkészítése az önálló magyar nemzeti banknak és ezzel kapcsolatban a magyar pénzügyrendszer és hitelügy önálló rendezésének. A többi már azután a nemzeti akaratától függ, illetőleg attól, hogy a nemzeti akarat miként tud érvényre jutni a nemzet gazdasági evolúciójának ezen alapvető kérdésében.

Magával a nemzeti akarral tisztában vagyunk. Tudjuk, hogy a nemzet a külön bankot akarja, mert hiszen a külön bank a nemzet gazdasági, de politikai függetlenségének is egyik fontos alkotó része. Csak hogy a mi sajnálatos, majdnem mondhatni szégyenletes viszonyaink között: mindig kétséges az, hogy a nemzet akarata érvényre juthat-e?

Nálunk minden jelentős kérdésben kettős a feladat; nem elégséges magát a nemzeti akaratot kifejtetni, hanem módját kell teremteni ezen akarat érvényesülésének is, vagyis gondoskodni kell az akadályok elhárításáról. Ez a feladat természetesen nem hárul a bankbizottságra, mert ez a

bizottság, amint javaslatát beterjesztette, befejezte működését. Ez a feladat a nemzetet, illetve azt a képviselő többséget, a függetlenségi pártot terheli. És ezt a feladatot nem is lehet izoláltan a bankkérdés szempontjából felfogni, vagyis úgy, mintha a függetlenségi pártnak csakis a külön bank akadályait kellene elhárítani; de éppen a bank kérdés egyike azoknak, amelyek legjobban megvilágítják, mennyire fontos az, hogy a függetlenségi párt a maga nagy feladatait komolyan kezébe vegye és végre alaposan hozzálásson azok megoldásához.

Ismételjük és pedig a legnyomatékosabban, hogy a bankkérdésben fordul meg az egész függetlenségi eszme jövője. Ha ez elveszett, minden elveszett; ha ezt megnyertük, mindent megnyertünk. Azért hoztuk meg a nagy és kinos áldozatokat, hogy szabad legyen a kezünk és a történelem és a nemzet ítélőszéke előtt tartozunk felelni arról, hogyan éltünk ezzel a szabad kézzel. A kérdésnek ezzel a vakító fényű reflektorral való megvilágítása mellett egészen tisztán áll előttünk, hogy a függetlenségi párt a bankkérdést is, — de minden, a nemzeti jövő biztosítását szolgáló kérdést is — csak úgy oldhatja meg sikeresen, ha a kormányzatból, a nemzet sorsának intézéséből vele ellenkező irányu, vagy tőle eltérő célzatu befolyást kizár.

Katholikus népszövetség Bácsgyulafalván. Bácsgyulafalván vasárnap folyt le a Népszövetség alakuló gyűlése Perndl Adorján plebános elnöke alatt, melyen Dupp Bálint kerényi káplán ismertette a katolikus népszövetséget; lelkes beszéde után kimondták a megalakulást. Helyi igazgató lett Perndl Adorján plebános, helyettese Oszvald Márton kántortanító, csoportvezetők: Lábadi Ferenc, Pozsár József, Tóth István, Szungyi Imre, Lábadi Dömötör, Soós Mihály, König Ferenc, Pozsár György, Németh János és Kis Géza.

Halljad Izrael.

— Néhány szó a talmudról. —

Vádolnak bennünket, hogy igaztalanok vagyunk, mikor a zsidóknak megmondjuk az igazat. Nem tehetünk róla. A vádak nem ijesztenek el bennünket. Nem pedig azért, mert a zsidó hírlapok törekvéseit ellensúlyoznunk kell hazánk érdekében, rá kell mutatnunk azokra, akiktől óvakodnunk kell, de meg azt is hisszük, hogy komoly szavunk észre téríti a talmud erkölcsstanai által vezérelt zsidókat s talán megtalálják az eszközöket, melyeknek segítségével destruktív mi-

voltukból kivetkőzve, többet használhatnak a magyarnak, mint ma.

A vádak kényszerítenek arra, hogy leközlöljük Petrányi Ferenc tanárnak a talmudról írt néhány cikkét és vitáját, melyet a kalocsai rabbival folytatott a talmudról. Ezek a sorok igazolni fognak bennünket a vádakkal szemben s eljárásunk igazságát bizonyítják.

A közelmúltban a zsidó lapoknak sok alkalmuk volt zsidó bűnösök ártatlanságát hangoztatni a magyar igazságszolgáltatás rovására. Szabadkán is tapasztalhattunk ilyesmit. Hanem Husz Abrahám megvédése, ez egyedül álló. E felakasztott zsidó érdekében a zsidó lapok részéről folytatott eszeveszett küzdelem készítette Petrányi Ferencet első cikkének megírására, amelyből a vita köze és a kalocsai rabbi között keletkezett. A cikkek és a vita a következők:

„Napirendre térhetnénk Husz Abrahám dolgai fölött. Hiszen bűnös volt, nagyon bűnös; kettős rablógyilkosságnak volt értelmi szerzője.

A lapok egy jó része azonban nem igen akart megnyugodni, lármát csapott.

A mármaroszigeti orthodox hitközség meg hivatalos minőségben is beleártotta magát ebbe a dologba s bizonyos tekintetben magáévá tette ennek a szerencsétlen véget ért hitsorsosának ügyét. *Ugyan miért tette ki magát így?* . . . Nem azért, mintha zsidót nem volna szabad orthodox felfogás szerint kivégezni, hanem azért, hogy a nemzsidók törvénye ítélte őt halálra s hajtotta azt végre. Hiszen a zsidók orthodox fő vallási erkölcsi könyve, a Talmud egészen részletesen leírja a kivégzés módját. (Szanhedrin VI.) Husznak elítéltetése és kivégeztetése azonban a keresztények által történt s ezt a mármarosi orthodox zsidók mérhetetlen szégyennek tartják, melyet le kell mosni minden áron. Sokan nem tudják, hogy a Talmud szerint a keresztények e tetteikkel akkora bünt követtek el, melyet jóvá tenni soha nem lehet. *Lássuk csak a Talmud felfogását!* Egy helyen azt mondja: „Izrael kedvesebb Isten előtt, mint az ég angyalai.” (Chullin 91. b.) Másutt: „A világ felbomlanék Izrael nélkül.” (Taanit 3. b.) Majd ismét: „Mindannak, aki Izraelből egy lelket megöl, az irás azt neki annyiba számítja, mintha az egész világot tönkre tette volna; mindannak pedig, aki egy izraelita lelket megtart az életben, az Irás szerint annyi érdeme van, mintha az egész világot megmentette volna.” (Szanhedrin 37a.) „Ha egy nem zsidó (noachida) egy izraelitát megüt, halálra méltó s aki egy zsidót arcul üt, oly súlyos bünt követ el, mintha az isteni főltséget ütötte volna arcul.” (Szanhedrin 58b.) A mármarosi orthodox zsidóság, mely teljesen ezen a talmudista állásponton van, nem tekinti itt Husz égbekiáltó bűnét, a gazul meggyilkolt két keresztény embernek kiontott véréért, előtte csak egy lebeg: egy keresztény hozzányult az izraelitához! Ezt tűrni nem lehet, nem szabad! Itt egyik nyitja e műfelháborodásnak és lármának!

Husz ártatlanságát hangoztatta; ezt megértjük, ha meggondoljuk, hogy orthodox zsidó létére igazi talmudi szellemet szívott magába, egy a miénkivel homlokegyenest ellen-

kező erkölcsi felfogásban élt. A Talmud szerint csak az izraelita nép bír létjogosultsággal!

Hogy Husz az ő tetteről talán másképp is gondolkodhatott mint mi, arra nézve álljanak itt a következők:

Azt tanácsolja egy rabbi, hogy ha egy nem zsidó a kutba esik és volna a kutban egy létra, melyen kimenekülhetne, a létrát el kell távolítani, ha másképp nem, azon ürügy alatt, hogy a jószág valamiképpen le ne tévedjen a létrán a kutba! (Aboda Zará 26 b.) Micsoda emberszeretet! Amint létezni, úgy vagyonnal birni nincs joga talmudi felfogás szerint a nem zsidónak, hiszen az egész föld Izraelé! Micsoda szellemet lehel ez a hely: „A ki egy pogánynak visszaadja elvesztett jószágát, annak nem fog az Isten megbocsátani“ és pedig Rasi rabbi szerint azért, mert a visszatérítés olybá vétetik, mintha a gójt szeretné, a ki pedig egy gójt szeret, az gyűlöli az Istent. (Szanhedrin 76 b.) Egyéb helyeket, melyek sokkal inhumánusabbak, a thora és próféták tagadónak kegyetlen üldözéséről stb. szólnak, lásd Huber: a „Talmud“ című művét. Nem általában a zsidóságról van itt szó; hanem főképen azokról a keleti határszéli orthodox zsidókról, kik asszimilálódnak sehogysem akarnak, kik ugyszólván az anyatejjel szívják magukba ezt a talmudista felfogást. Ha a rabbinsztikus iratok a keresztény és mohamedán vallások alapítóit förtelmes jelzőkkel illetik (lásd Zohár III. 282 a) ha Jézus iránt olyan gyűlöletet táplálnak, hogy sokan az ilyen sötét orthodox alakok közül a Jézus nevének egyszerű kiejtése által még a biztos haláltól sem akarnának megmenekülni, nehogy az egész örökkévalóságon át tisztátalanok maradjanak, könnyű belátni, mily engesztelhetetlen gyűlölet támadhat bennük a nem zsidók iránt s ily gyűlöletükben vakok s még ekkora égbekiáltó bűnök elkövetése mellett is ártatlanságukat hangoztatva boszuért az Istenhez kiáltanak.

De jó, hogy nem az ilyen erkölcsan szerint ítélnek odaát!

A mi józanabbul gondolkozó s az ilyen fanatikus erkölcsi elvektől távolodó zsidóságunk tehát ne azonosítsa magát a mármárosiak eljárásával! Azokat a galiciaiakat kellene megtanítani, hogy más elvekkel dolgozzanak, mert sajnos, Huszhoz hasonló lélek nem egy akad azon a keleti határon! A zsidóságnak magának volna legfőbb érdeke, hogy az ilyen rabbinsztikus és sötét erkölcsi felfogás hovahamarább megszűnjék, hogy a Talmudnak s egyéb könyveiknek olyan helyei, melyek a nem zsidók iránt ily mérhetetlen gyűlölet terjesztésére lehetnek alkalmasak, végleg kitöröltsenek. Sajnos, még most a XX. században is a világ 8 milliónyi zsidóságának három negyedrészre ilyen fajgyűlöletben és rajongó orthodoxiában leledzik és főképp eleikkől kifolyólag általános felebaráti szeretetről hallani sem akarnak s a leggaládabb bünt is azzal akarják menteni, hogy egy hitsorsos követte el. A Husz miatt lármázó lapok, élükön a Budapest-tel, jobban meggondolhatnák, milyen sötét erkölcsi világ az, a melynek képviselőiben a rablógyilkost mártírrá magasztalják föl. Akikben jóakarát és tárgyilagosság van, nem fogják félreérteni szavainkat.

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a
KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

Március 15.

Ujvidéken.

Délelőtt kilenc órákor a templomokban isteni tiszteletek tartattak, mely után az ünneplő közönség a Mayer-féle vígadóban rendezett ifjúsági ünnepélyre vonult, ahol a többek közt Török József IV. polgárista tünt ki ügyes szavataival. Fél-tizenkettőkor a városháza nagy tanácstermében diszgyűlés tartatott.

Dr. Balla főispán, megnyitván az ülést, üdvözlö a szép számban megjelent ünneplő közönséget. A büszkeség érzete tölti el egész valómat — ugymond — mikor azt látom, hogy Ujvidék népe hivatalosan is megéri ünnepelni március 15-ikét.

Az éljenzések közt fogadott megnyitót után Bozsénik Béla mondotta el magvas beszédét, melyben lelkes szavakkal ecsegette a hatvan év előtti márciusi eseményeket.

Este hét órákor kivilágították a várost, miközben az ifjuság lampionos zenével járta be a főbb utcáka. Este nyolc órákor az „Ujvidéki Dalárda“ és a „Magyar Daloskör“ közreműködésével estély volt a Mayer vígadóban.

Bajmok.

Dobszó, különösebb inscenirozás nélkül is lehet szép, sikerült ünnepséget rendezni, erről győzött meg bennünket a bajmokiak március 15-iki ünnepélye. Lelkes plébános urunk egyszerűen kiadta az ordret: maga szaval, maga ezt, maga meg amazt, és a lelkes gárda olyan programmal lépett publikuma elé, mely minden tekintetben díszére vált.

Az ünnepi beszédet Hegedüs Lénárd plébános mondotta. A szabadság mivoltáról, kellekeiről beszélt philosophiai mélységgel, előkelő, rethori rátermettséggel! Eljén, taps bőven kijutott a kiváló szónoklatnak. Huszár Lajos, Pfeiffer Kálmán, Frazon Ferenc Preischl József szavaltak. Különösen az utóbbinak átérzett, tüzes lendülettel előadott szavai keltett óriási hatást. Enekszám is volt négy-öt. De az estélynek bizonyára legbájosabb programmpontja volt a bajmoki urleányok fölvonulása. Váratlanul toppantak a feketében ünneplő férfiak közé, ők a tavasznak fehérruhás, felvirágozott, kedves megtestesítői: Herold Ilonka, Herold Jolán, Pfeiffer Gizella, Szakáts Lenke és Pfeiffer Juliska. Nemzeti zászlót lobogtatott egyikök és így vonultak a pódiumra. Es elkezdtek énekelni. A szokásos légy röppenést itt se lehetett hallani, mindenki néma bámullattal hallgatta korrek és igazán szép énekeket. Hogy az ujrzás, taps, éljen nem maradt el, az nagyon természetes. Hogy a hivatalos programmpontok után másokban is megeregedt a szólni vágyás, az is nagyon természetes.

Kulán.

Március 15-ikét Kula is nagy fényvel ünnepelte. Az ünnepély lefolyása a következő volt:

1. Isten áld meg a magyart. Énekelte a kulai iparos dalárda Szegő József művészi vezetése alatt.

2. Keller Lőrinc adta elő saját szerzeményű költeményét, a „Hazafias dal“ Ez a tehetséges és költői lelkületű joghallgató ujjalt elismerést vivott ki magának gyűjtő föllépésével Kula szabadságszerető népe előtt.

3. Dr. Hilkene Lajos ügyvéd magyar és német nyelven fejtegette a nap jelentőségét.

4. Magyar Golgotha. Előadta az urak dalárdája, pompás precizitással.

A közönség ezután nagy tömegekben, kereste föl a temetőben nyugvó vértanu honvédek sírjait, s így valóra váltotta a mai fényes ünnepélylyel Bajza szavait:

Hol legtöbb honfivér lépé
A' harci sikokat,
A népszabadság ott tenyész
Legszébb virágokat.

Kossuth és a király betegsége.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a ma délutánra tervezett bécsi utazását a király betegségére való tekintettel bizonytalan időre elhalasztotta.

A függetlenségi párt és a házszabályrevízió. A függetlenségi párt holnap délután öt órákor Kossuth Ferenc elnöklésével ülést tart, melyen a házszabályrevízió módosításaival foglalkozik és állást foglal az indítvány részletes vitája dolgában.

A néppárt a kétéves katonai szolgálatért. A néppárt utolsó értekezletén behatóan foglalkozott a kétéves katonai szolgálat kérdésével és kimondta, hogy ennek érdekében már most nagy agitációt kezd. A pártnak ebben az irányban kérvénye is van a Ház előtt, amelyet 180.000 választó irt alá.

Két ballábu balpárt Zentán. Tudósítónk írja, hogy Zentán is megalakult a két ballábu balpárt. A dicsőséges párt helyi vezérségére Ellinger Jenő dr. vállalkozott.

HIREK.

Tájékoztató.

Március 22. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlésének közgyűlése délután 4 órákor a Horgosi-féle vendéglőben.

Április 13. A filharmóniai társaság második hangversenye a városi színházban.

Országos vásárok: Ujvidék március 20., 21. és 22-ikén. — Zombor március 22. és 23. — Baja április 26. és 27. — Zenta március 22., 23.

— Lourdesi zarándokok az uton. Hétfőn délután 2 órákor indult utnak az országos lourdesi zarándoklat bács megyei csapatja Szabadkáról. A szabadkai zarándokokat fényes, nagy menet kísérte ki a vasuti állomásra; ezt a megindító jelenetet lehetett látni Szondon is, hol két sokasasszony földiek nagy tömege kísért ki s bocsátott a nagy és szép zarándok utra. Hálas elismerés illeti meg a szegedi máv. üzletvezetőséget, midőn egy oly kocsit bocsátott rendelkezésükre, a melyen Fiuméig tehetik meg utjokat. Szent énekek, buzgó imádságok közt röpül velük a gőzmozdony ébredező tájak felett, szívők azonban, az ott hódol a lourdi Szüz előtt.

— Vaskut a katolikus iskoláért. A vármegye már régen sürgeti az iskolák és ovoda építését illetve bővítését Vaskuton. E napokban végre a képviselőtestület Schwever Ferenc plébános indítványára egyhangilag elhatározta, hogy új ovodát és két tantermet épít és a leánynevelést szerzetes tanítónőkre bizza.

— Nyugtázás. A helybeli sz. Ferenc-rendi templom nagyobbitására ujjabban a következő adományok folytak be: A főoltár felszerelésére 2000 kor., sz. Ferenc-rendi zárda Pécs 300 kor., özv. Szekenderovicsné Rajesics Eszter 200 kor., Deák István, Báics Gergely, Isten dicsőségére 100—100 kor., Jurics Máté 50 kor., Pertics Katalin 40 kor., Zelics Márton 30 kor., Báics József, Nincsevics Eszter, Csóvics Kuzman, főt. Tamás Ferenc, Jeramazovics Róza, Matkovics Máté és neje, Malagurszki Marcella, helybeli harmadrendiek pénztára 20—20 kor., Pérics Pál és neje, Rudics Franjics Róza, Tumbász István és neje, Szekenderovics Tóna, Szvraka Mária, Volek Viktória, főt. Bálint György, Gyukics Kálmán 10—10 kor., Vojnics Tunics Lőrinc 8 kor., Vukovics Albe, Vojnics Tunics Iván 6—6 kor., Ivics Tamás, Kuluncsics Mihály, Gabrics Antal, Speár Miklós, Sztantics Félix, Kovács János, Rudics Pál 5—5 kor., mely kegyes adományokért halás köszönetet mond a zárdafőnökség.

— A szabadkai keresztény szociális-ták titkárát már kinevezte a központ. A titkár Román Nándor, aki jelenleg a zentaiak titkára. Allását április elsején foglalja el.

— A szabadkai közös konyha 1908. évi március hó 21. napján d. u. 5 órákor a Damjanich-utcai elemi iskola nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: 1. A felügyelő-bizottság jelentése. 2. A közös konyha tovább fentartásának kérdése. 3. A helyiség megválasztása. 4. Indítványok.

— Eskütételek. A jelenlegi bírósági székhelyükön járásbírókká kinevezett bajai, bácsalmási, szabadkai, topolyai és zentai kir. járásbírói albirák ma tették le járásbírói minőségükben a hivatalos esküt a királyi törzényszék teljes tanácsülésében.

— Az ipartörvénytervezet népszerű ismertetése. Az iparosok és kereskedők részéről évtizedek óta várva-várt ipartörvény revízió végre napirendre került és amint közöltük, a kereskedelemügyi miniszter megküldte már a törvénytervezet első részét véleményadás végett a kamaráknak, ipartestületeknek, hatóságoknak stb. A kereskedelemügyi miniszter, mint a leiratokból kivehető, nem foglalt még állást a tervezet egyes rendelkezései dolgában, hanem előbb megismerni kívánja az érdekeltek kívánalmait és törekvéseit. Épp ezért kívánatos, hogy e tekintetben az érdekeltek óhaja és a közvélemény tömören, imponáló mértékben jusson kifejezésre. Ez érdekből Szabó Gyula szegedi kereskedelmi és iparkamarai másodtitkár a tervezetet magyarázó szöveggel, a régi törvény rendelkezéseire való utalásokkal olosó füzetekben kiadta, hogy minden érdekelte hozzájuthasson az őt érdeklő szabályok megismeréséhez. E füzetek az ipartestületnél és a könyvkereskedésekben kaphatók, olosók és kiválóan alkalmasak a törvénytervezet tanulmányozására.

— Pályázat bírói állásra. Az ujvidéki királyi törvényszék elnöke két heti lejáratl pályázatot hirdet az ottani királyi törvényszéknek üresedésben levő bírói állásra.

— Olcsó lett a telefon. A kereskedelemügyi miniszter a Szeged—Szabadka közti viszonylatban a három pernyi helyközi beszélgetések díját az eddigi két koronát egy koronára szállította le.

— Esküvő. Grosz Dezső, április hó 1-én, d. u. 3 órakor esküszik örök hűséget Stein Hannuska kisasszonynak Adán.

— Tűz. Ma délután kigyulladt Tamasi Dánielnek a Bem és Arpád utcák sarkán lévő házának a teteje. Óriási szélben vonultak ki tűzoltóink s ügyességüknek bizonyítéka, hogy a szélvész dacára is annyira urai lettek a lángoknak, hogy ezek csak az udvari épület tetőzetét pusztíthatták el.

— Kérelem. Egy régi kedves imakönyvet feledtem március 15-én, a kilenc órai ünnepélyes nagymise alkalmával nagytemplomunk chórusán vagy az utána következő függetlenségi kör házszenelésén. A régi börkötésű piros szelű latin magyar imakönyv címe Officium Divinum. A szives megtaláló kéretik azt a sekrestyében vagy e lap szerkesztőségében átszolgáltatni.

— Levágott ujjak. Horváth Lajos, ludasi legény ma délelőtt szecskavágással volt elfoglalva. Munkaközben a gép két ujját tövében levágtá. A szerencsétlen embernek a mentők nyújtották az első segílyt.

Minden ember elkerülhetetlen szüksége fog és száj ápoló szere az **Illés-féle SALICYL-SZÁJVIZ,** mely meggátolja a fogak elszivacsodását, a szájürege kellemesen és üdítően hat. Számos elismerő levél és hálaírat az egész országból. **Ára 1 korona.** Kapható az egyedüli **ifj. Illés Antal** készítőnél: gyógyszerüzében a főposta átellenében Szabadkán, Népbank-palota. 324-2

A szabadkai munkásházak.

A demokrata Jakabok sokat hazudtak, hogy elrontsák azon mozgalom érdekét, melyet a keresztényszocialista munkások a Szabadkán felépítendő munkásházak érdekében megindítottak. Hazudtak szokásuk szerint, de mint mindig, úgy most is hamarabb utoléri az ő hazugságait, mint a sánta kutyát. Hogy ez a Jakab vezéreknek válik a kárára és a komoly keresztény szocializmusnak a javára, azt hosszasan fejtegetni nem kell.

A Szabadkán felépítendő munkásházak ügye új stádiumba lépett s ez nagy lépéssel hozza majd közelebb a megvalósuláshoz.

A földmivelségi miniszterium ugyanis leiratban értesítette Szabadka polgármesterét, hogy a felépítendő munkásházak ügyében megbízottját legközelebb leküldi.

E híradásunk a vörös demokraták hazugságának új leplezése.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

SZINHÁZ.

Műsor:

Csütörtök: Tartuffe.
Péntek: Mérsékelt helyárrakkal Bálkirálynő.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A bajai milliós sorsjegy-pör. A bajai kereskedelmi- és iparbank milliós bűnpörének főtárgyalását a szabadkai törvényszék előtt április 22-ére és következő napjaira tűzték ki. A főtárgyalásra mintegy hatvan tanut idéztek be.

Folyó hó 20-án, pénteken este színelőadás után
TOMBOLA
az Otthon kávéházban.

A nyereleménytárgyak Kramer Antal kirakataiba lesznek láthatók.

A zenét Bodrics Miska kitűnő zenekara szolgáltatja.

Versendi Gyula,

335-2-1 az „Otthon” kávéház tulajdonosa.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körmöczy Ernő. 81

Ő maga is meglepődött, nagyon meglepődött a szokatlan zajra, de mitsem értett az egészből. Tán csak nem őt füttyülik ki? Ah, valószínűleg ott alant történt valami, mit ő nem láthatott. Végigénekelte tehát a dalt. Biztosra vette, hogy nem rajta nevetnek.

Ahogy aztán bevégezte teljes erővel tört ki a tétszerszaj, a tapsvihar. Most már észrevette aztán, hogy micsoda lelkesedés ez. Amint a fáklyafény és holdsugár bevilágította előtte a nézőteret, látta, mint düledeznék az emberek jobbra-balra a nevetéstől. Most, hogy abbahagyta a dalt, tisztán hallotta a püsszegést és gunykakajt. Ez már neki szól, senki másnak. Megszégyenülten rohant le a színpadról. Ugy tetszett neki, hogy az Aetna hatalmas teste is megreszket a kacagástól, s a tenger tükörsima képe a nevetéstől csillog.

De helyzete most még rosszabbra vált. Most jól érezték magukat e szegények, oly jól, mint még soha, s még egyszer kívánták hallani, ujrátatták, kiabáltak egyre: „Bravó! Da capo! Da capo!” Ily különös élvezetet már nem egy könnyen szalasztott el. A Signorina olyan volt, mint az elalélt. Ugy érezte magát, mintha dühös, tajtékzó árvíz fogná körül. A nép zúgott, üvöltött, hogy új fellépésre kényszerítse őt. Olyan volt a színpad képe, mint valamikor a római zsarnokok korában. Elő kellett lépnie, hogy ezek a fenévadak marcangolják szét.

S nem hogy csillapodott volna, a zaj, a tombolás egyre nőtt. A vendégzereplőket félelem fogta el, s rimádkodva kérték, hogy teljesítse a nép kívánságát. Ő maga is megijedt. Eszébe jutott, hogy ezek bizonyára megölik őt, ha nem engedelmeskedik nekik.

Felvánszorgott az emelvényre, s szemtől szembe állt velük.

Énekel is, mert ezek mujatni akartak rajta. Oh! ez isszonyú volt. Énekel, mert félt tőlük, s nem mert ellenkezni velük. Hisz ő idegen volt itt, kinek senkije sincs, ki megvédené őt. S a tömeg tombolt, csak kacagott egyre.

Egész éneke alatt fülsiketítő zaj, tombolás, fütty és kacaj tölté be a nézőteret. És senki sem sajnálta meg, senki sem mutatott részvétet iránta. Talán most kívánta életében először, hogy lenne valaki mellette, aki megszánná őt.

Elég az azon, hogy másnap rögtön el akart utazni. Diamantban nem állja ki egy percig sem többé. Mikor elhatározását Favara ügyvéddel közölte, ez kezét ajánlotta fel neki, s így megígérte, hogy maradni fog.

Az bizonyos, hogy az ügyvéd jól megválasztotta az alkalmat. A Signorina igent mondott, s hamarosan megülték a lakodalmat is.

Ettől fogva azonban nem dolgoztatott a palotán. Nem akart már többé küzdeni az iuség, s nyomor ellen. semmi kedve sem volt többé Diamante királynője lenni. Ki hitte volna ezt? Az utcán sem mutatta magát többé, hanem oly visszahúzódva élt házában, mint valami sicíliai bennszülött.

Házát magas fal zárta el a világ elől és senki sem hallott felőle semmit. Csak azt tudták róla, hogy egészen megváltozott. Hogy boldog-e vagy boldogtalan; hogy azért zárta el magát a külvilágtól, mert megutálta az embereket, vagy mert ő is a sicíliai nők módjára akart élni, ki sem tudta volna megmondani.

De hát nem ez-e minden nőnek sorsa? Ha palotába kezd, soh'sem fejezi be azt. Nem, egy asszony maradandót nem fog alkotni soha!

III.

A kitaszított.

Ahogy Donna Micaela meghallotta mint, csufolták meg szegény Miss Tottenhamet, azonnal lakására sietett, hogy részvétét fejezze ki előtte. Arra akarta kérni, hogy bocsásson meg e nyomorultaknak azért, amit tettek, hisz a bor és örömmámor esztele-nekké tette őket. Ne vonja el tehát jötevé kezét a várostól. Ő maga is szerette Miss Tottenhamet, ha nem másért, de a szegények miatt. Elhatározta, hogy minden ékesszólását elő fogja szedni, csak hogy bocsánatra bírja őt.

Mikor az „Aetna szálloda” elé ért, az utcát szelvében hosszában társzekerekkel találta telve. Most már bizonyára hiába is jön, mert ime, a nagy jötevé elutazni készül.

A szálloda előtt nagy volt a zür-zavar és a fájdalom siránkozás. A két vak asszony, kik eddig mindig az udvaron ögyelegtek, most térdén állva zokogtak a kapu előtt. Az ösvérhajcsár, ki annyira lelkesedett az angol nőkért, a ház falára hajtotta fejét, s keservesen sirt. (Folyt. köv.)

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezentul is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérebe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni, **cimeket**

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megreklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvényszéki bejegyzett céghez VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben, :: (Tulajdonos: **Malusev Sándor.**) :: ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközölködik. 92-163

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú teljes férfi ruhához (Kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 — K.-ért, szintúgy telöltöszövetet, turistalódent, selyemkangarót stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bízható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az **előnyök**, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségét közvetlen **Siegel-Imhof** cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választék. Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Szőlőoltványokat

szállít, faj-tisztaságért jótállva leg-dusabb választékban a már évek óta első-nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett **elismerő levelek**, onnélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg biznyságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.** 126-47-30

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőszőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fushek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egress-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzszi

női kalapáros. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkálya készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztantics Lajos

kiviteli és vángőzmalma. Szabadka, III., László-utca 770. Telefonszám 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII., Szt-István-tér 1.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és diszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. elő-állítása rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit terrazót.

CEMENTCSŐVEK.

Keramit és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasuti indóházzal

:: szemben. ::

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizezőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSŐVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-81-6

VAKOLATI KŐFOR.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.